

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**In catenam super Marci et Iohannis evangelii editam -
Cod. Aug. pap. 6**

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[Reichenau], [15. Jahrh.]

Cap. IIII

[urn:nbn:de:bsz:31-84699](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-84699)

subiugit Pater diligit filium Et adiecit
 Et omnia dedit in manus eius. Ut nosse et
 hoc quod dicitur dicitur e Pater diligit filium
 pater enim diligit iohannem aut paulum et tamen
 non omnia dedit in manus eorum. **Pr** diligit
 filium non quod dicitur pater quod dicitur non quod
 adoptatio scilicet omnia dedit in manus eius. Ut
 tantus sit filius spiritus est pater. Ego ad
 ad nos dignatus e mittere filium non pater
 aliquid magis nobis missum quod e **Pr** **the**
ophi Sic ergo secundum divinitatem omnia
 dedit pater filio natura non gratia. Vel de
 dicit omnia in manus eius secundum humanitatem. do
 minat enim corpus et que in celo et in terra
 sunt. **Alchimus** Et quia omnia sunt in manus eius
 ergo et vita eterna unde subdit Qui
 credit in filium habet vitam eternam. **Bedae**
 Non debet hic intelligi fides quod verbate
 sustinet sed que operibus adimpletur.
Crisostomus Non enim hoc dicit quod credere in filium
 sufficiat ad vitam habendam propter quod ait ipse
 ubi dicit Non omnes qui dicunt michi
 domine domine in me tradit in regnum celorum. Sed
 et in spiritu est blasphemia sufficit sola
 mittere in regnum. Sed et si in preceptis et
 filii et spiritu sancto quis recte crediderit
 ne est magis sufficit ad salutem. Opus est
 et nobis vita et qui recte recta. Deinde
 sciens non ita promissione bonorum multos
 adduci ut terribilius minus in hoc sermone
 concludit dicens Qui autem mercedis est
 filio non videbit vitam sed via dei manet
 super eum. Unde qualiter hic ad preceptum rediit
 cum qui e supplicii sermone. Non enim dixit
 ita filii quibus ipse sit iudex. Sed preceptum eis
 in preceptis malis terre volens. Et non dicit
 manebit in eo sed super eum ostendit quod
 magis ab eo despectus. Ut enim non est met
 quis mortem se compendit dixit. Non in
 debet vitam. **Augustinus** Et non dixit fra
 dei venit ad eum sed manet super eum
 quia omnes qui nascuntur mortales habent se
 cum non dei quia accepit per magis adam erat
 filius dei non habens peccatum et indutus e
 mortalitate mortuus est et vivas. **Or**
 ergo non vult credere in filium via dei manet
 super eum. De qua dicit apostolus Etiamus na
 filii iere. **Sequitur capitulum iij**

Et ergo cognovit
 ihesus et **Glosa**
 postquam audit eum
 gelista qualiter iohannes
 respicit discipulorum suorum
 iudicium quod deest
 doctrine christi contempe
 rant. hic audit quod
 christus declinavit pharisaeorum materia qui contem
 ptum ex causa zelo iudie movebant.
 Unde dicitur. Ut ergo cognovit ihesus quia
 audierunt pharisaei quia ihesus plures discipu
 los facit et baptizat quam iohannes. **Pr** ihesus
 non baptizaret sed discipuli eius reliquit
 iudeam. **Augustinus** Utique dominus si sciret phari
 seos ita de se cognovisse quod plures discipulos
 faceret et plures baptizaret ut hoc eis ad
 salutem valeret sequendi eum non relinqueret
 iudeam terram sed pro illos maneret ibi. Quia
 vero cognovit corpus suam simul et in iu
 deniam quia non hoc ipse didicerat ut
 sequentem sed ut prescientem abiret inde. Poterat
 quidem et ipse abire non tenens si nollet.
 Sed in omni re quod gessit ut homo habens
 in se credituris prebebat exemplum quia non
 quisquam filius dei non peccat si secesserit
 in alio loco videns furor se persequenti
 fecit ergo hoc ille magis bonum ut doceret
 non ut timeret. **Crisostomus** hoc etiam fecit
 interrogans corpus in iudicia. Conveniens etiam e
 cum hoc fecisset ut non discederet a iudeis
 dispensatio. Si enim retentus effugisset
 suspitionem deiecit. **Velit ad carnes** **Aug**
 fortassis autem moveat hoc. Cur dicitur e
 baptizabat plures quam iohannes et postea sub
 iecit e quod iohannes non baptizaret. Quid
 falsum dicitur erat et correctum e. **Cris**
 Non autem ipse christus baptizabat sed relato
 res volentes evigere eos qui audiebant
 in iudicia. Ita amittunt solus quod christus plu
 res baptizaret quam iohannes. Sed magis quod ipse
 non baptizaret iohannes dixit dicens. Ipe
 vos baptizabit in spiritu sancto et igne. No
 dum autem spiritum sanctum dabit. Decent igitur
 non baptizabat. Discipuli vero hoc agebant
 volentes multos adducere ad salutem.

doctrinam ut enim non circumcisos congrega-
ret eos qui tradidit erant ut in symeon et
fratre fecit id baptizare in samaria. Nichil
enim amplius habebat discipulis iohannes bap-
tismate. Vtque enim oportet erat ca. 7. ex
spiritu et gratia et verissima causa erat solus
adducit ad christum eos baptizabant. **Augu. 9**
vel aliter. Vtque enim est quia ihesus bap-
tizabat et non baptizabat. Baptizabat et
quia ipse mundabat. Non baptizabat quia ipse
non tingebat. Prebebat discipuli ministerium
corpore prebebat ille adiutorium maiestatis de
quo dictum est. hic est qui baptizabat. **Uth-**
mius Solet autem queri si in baptismo discipulis
christi spiritus sanctus daretur. An dicitur spiritus sanctus
non dum erat datus quia ihesus non dum erat
glorificatus. Sed sciendum quia datur spiritus
licet non ea manifestatio qua post ascen-
sionem in linguas igneis datur. Quia se-
cundum christum in homine que gerebat semper
habebat spiritum. Sed tamen postea super eum ba-
ptizatum usquebiter descendit spiritus in specie
columbe. Sic autem manifestum est et usquebiter
adventum spiritus sancti quia ipse est cum latenter
hinc potuit. **Augu. ad scientiam** Intelli-
gimus autem discipulos christi iam fuisse baptizatos
sine baptismo iohannis sicut non nulli ar-
bitrantur. Sicut quod magis credibile est bap-
tizatum christi. Nam enim ministerio baptizandi
defuit ut hinc baptizatos prius per quos
retos baptizaret qui non defuit illius huma-
nitas ministerio quoniam eis lauit pedes. **Criso.** Se-
cedens autem christus de iuda in iugis eius ad
heret quibus et prius. Unde subdit. Et
abijt in galileam. Sicut autem apostolus ex-
pulsi audeas ad gentes exierunt. Ita et
christus ad samitanos accedit sed tam amicus
austerius iudeis exasperatis non principaliter
ad eos vadit sed quasi transiens. Quod euan-
gelista occulte ostendit dicens adprebat
autem eum transire per samariam. Accipit autem
hanc notitiam quia mons samarie. Samer
dicebat ab eo qui possedit. Sed qui ibi ha-
bitabant olim non samitanos sed israhelites vo-
cabant. Tempore autem precedente offenderunt
deum et res istas ultra in mundum non per-

missit sed in babilonem et mores duxit. In
samaria uero gentes exduerunt loca ductas
hinc fecit. Volens autem deus ostendere quod non
propter imbecillitatem iudeos tradidit sed pro
eos qui traditi sunt in manus barbaris locos
qui eos ledabant amittata si hoc regi et
mittit sacerdotem quod tradidit eis dei le-
ges. Sed tamen non ita ex toto ab impietate
desisterunt sed ex media parte. Item tunc per
cedente rursus ad ydola samitanos populos
vocabant. **Beda.** Id autem apertebat ipse
transire per samariam quia sita est inter galileam
et iudam. Est autem samaria in signis pa-
lestine provincie civitas adeo ut tota regio
ei praece samaria dicitur. Ad quod igitur ipse
regionis locum dicitur. Verum evangelista ostendit
Unde ergo dicit. Venit ergo manavit sa-
marie quod dicitur per clarum. **Criso.** Locus ille
erat ubi pro dyana leui et symeon gratia
occisione fecerunt. **Thcopli.** Postquam autem
filius iacob illam civitatem deserta fecerunt
occidentes fornicitatis hanc civitatem deserta
tunc precedente dedit iacob in sortem ioseph
Unde dicit ingenit. So tibi partem quod ex-
tra fratres tuos quia tibi de manu amara
ingladio et aru meo. Et hoc est quod subdit ioseph
predicium quod dedit iacob ioseph filio suo.
Sequitur. Erat autem in fontis iacob. **Augu. 9**
Puteus erat sed omnis puteus fontis. Nam
hinc fontis puteus. Vbi enim aqua de terra
manat et usum prebebat haurientibus fontis
tunc dicit. Si autem in alto et in profundo sit ita
puteus vocatur ut nomine fontis non amittat.
Thcopli. Quare autem evangelista de pido
et fonte facit mentionem. Pmo quidem ut ad
audieris mulieres dicere quod per in iacob de-
dit nobis hunc fontem non admitteris. Sed
ex memorie fontis et predij idcirco
quod ea que per iacobem propter fidem quia iudeos ha-
bant adepti sunt iudei propter eos impietate
perdidit et eos loca gentibus tradidit.
Quare nihil nomen in accedit quod gentes
per iudeis regnum telos consertit. **Criso.**
Christus igitur in samariam accedens facile et
deliciosam vitam abiectis laboriosam ad
sequens non subrogabilibus utitur sed ita diffi-
culter meedit ut ex parte frangeret eum

dicens nos ita a sup'plis alienos esse
 ut multa necia ab istis a nobis et ho
 evangelista dicit dicens. Ihesus ergo
 fatigatus ex itinere **Aug⁹** Invenimus
 iesum fortem et in firmu. fortem q. in
 principio erat verbu. Infirmu quia ulu
 rano fuerat. Sic ergo in firmo iesus ab
 itinere fatigat. Sedebat sup' fontem sic
Crisp. q. d. Non methrono aut pulumal
 sed simpliciter et ut contingebat sup' fnd
 Seso aut ppter laborem facta e et ut op
 portaret discipulos. et ppter refrigerans
 corpus aut fontem Unde sequit. Hora
 aut erat quasi sexta **Theoph.** Et ne
 quis misisset dnm quare ipse in sama
 ria venit cu hoc discipulis suis phibuit
 ppter hoc dicit q circa illud locu sedebat
 sicut ab itinere fessus **Alchimis** dicit
 aut dnm reliquit iudeam. i. in fidelitate
 eos qui cu reprobaunt et p aptos abyt
 ingalilea i. in volubilitate huius mundi do
 cens suos transigrare de coris adobtu
 tes. Prudu aut non tam ioseph quod
 ppo arbitror delectat auq figurat ioseph
 portavit Que ve pl adorat et lina et
 sine stelle Ad ho prudu exiit dnm ut
 samaritam qui hereditate plu p'arche
 isrl vendicare cupiebat agnoscent et q
 uertent ad xpm qui e p'arche legit
 timo heres factus **Aug⁹** Iter aut ipius
 est caro p nobis assumpta Qui em ubiq
 e quo at msi quia no ad nos veniet
 msi p'nduphulis carnis assumet. No fatiga
 tus ab itinere quid e aliud q fatigatus mear
 ne Quare ergo hora sexta Quia etate
 seculi sexta Computa tamq vna hora
 vna etatem Ab adam usq ad noe Sedat
 a noe usq ad abraham Tercia ab abra
 ham usq addauid Quarta ad auid usq ad
 transmigracione babilonis Quinta usq
 ad bap'm iohannis Unde sexta agit
Aug⁹ **lxxxvii** **Tom.** Hora igit sexta
 venit ad puteu dnm me video in puteo
 tenebrosam p'funditate Admoncor ergo
 intelligere mundi huius in firmas ptes i.
 terrenas Quo venit dnm ihus hora

sexta. i. sexta etate qm huius tamquod
 senectute uetis homis quo iubem opui ut
 induam nauo Nam sexta etas senectus
 est Om pma e infancia Secda pulna
 Tercia adolestentia Quarta uicitus Quinta
 grauitas. Hora etia sexta venit dnm
 ad puteu. i. medio die Unde ia mapit
 pl isto uisibilis de dmare innotasim qm
 nobis uocatis a xpo uisibilu delectao
 mimmu. ut uisibilu amore homo mior
 uocatus est ad mioru lucem q niqum
 opadit uentat. Qu aut p'dit huiltatem
 signat. Vel qm plent dactore dactores mgt
 demat p'pna **T** Venit mulier de sama
 ria i. **Crisp.** Ne quis dicat qm aduer
 satu suo p'cepto samaritans loques posuit
 euangelista multas causas eius q ad mili
 exom locutionis Non em ad hoc uent
 antecedent ut samaritans loqueret. No
 tam quia qm hoc non uent aduocete
 ad se oppellere oportebat. Dicit em. Ve
 nit mulier de samaria haurire aq. Vide
 q et mulier audir ppter estum expeute
 ad aq **Aug⁹** hoc aut mulier forma
 e etate non iustificata sed ia iustificande
 pmet aut ad ymagine uia q ab alieni
 gens uent Samaritani em alioqgr
 alienogene sunt p'p' ronas firo mola
 rent. Mentura em erat etia degentibz
 et aliena agne iudeos **Theo⁹** Cange
 aut dpputao ad mulieru asti sumpit
 occasione Sequit em. Dixit ei ihes
 u da meste bibe. Quia p'ndm huiltatem
 p'bat et ppter laborem et estum **Aug⁹**
lxxxvii **Tom.** Sedebat etia iesus mu
 lieris illius fidem Cap em fidem sicut p
 quibus sanghe sicut **Crisp.** dicit
 aut dnm no plid circa itud validu ro
 bur sed etia circa abaua negligentia. No
 em discipuli eius deferbant. Vntracila
 ppter hoc em subdit. Discipuli aut aq
 abierant in ciuitate ut cibos ement hme
 etia euangelista dicit xpm hildem mo
 q plus relinquebat. et mmm p'parat
 p' uellet aut nati dnm emittet aut abe
 uilibus illis alias m'ros hie p'ndoluit
 Item ita discipulos afflictoit amoz sup

biam conuolare Sed fortasse dicit alijs
Quid magnū ē si hūiles erant discipuli
pistratores opifitantes et thabnacularis fiores
Sed repente facti s̄ omnibus regibus reue
rentiores collocutores et secutores In or
bis t̄ras maxime aut q̄li ex hūilibus s̄
q̄n dignitates q̄n assumpsit facilius ad
sup̄biū elauant uel in op̄te s̄ h̄ntes ad
tantū h̄onorem d̄ctmens igit̄ discipulos
D̄n̄ meos hūilitate erudiebat eos ut
p̄ om̄ia s̄ restringent̄ quilibet igit̄ audi
ens d̄a michi bibē ualde sapient̄ ad
f̄māda m̄trogatōm cū qui a x̄po accē
pit sermone Unde sequi dicit ergo ei
mulier illa samaritana Quid tu cū ui
deus sis a me bibē postis que s̄m multi
samaritana iudeum quidem cū ēē est
mauit a signa et a locutoe In t̄uore nō
qualitor mulier inquisita erat Et si
em oportebat custodire ihm ut nō con
t̄tue illi non tamē oportebat illā custo
dire Non dixit euangeliſta q̄ iudeis
samaritana nō contim̄t̄ s̄d s̄didit No
em contim̄t̄ iudei samaritana iudei i
acaptiuitate reitentes zelotepe s̄ ad sa
maritanos habant sicut ad alie m̄geras
et impungnatores Neq̄ etiā scripturis
om̄ibz utebant̄ Solim̄ em ea q̄ moysi
s̄ suspicetes p̄phetas nō multam curā
habant Concendebant etiā s̄ nobilita
tem iudaicā in m̄tē Unde et iudei cū
om̄ibus gentibus eos ab h̄ommabant **Au
gustinus** Et om̄is corp̄ uasculis nō utebant̄
iudei Et quā ferebat s̄cā m̄ltē uasculū
unde aqua hauriret eo m̄tata est
quā iudeus petebat ab ea bibē quod nō
solebant facere iudei **Crisostomus** Sed quā
sp̄s̄ quesiuit ab ea bibē lege nō concede
te Si aut̄ quis dixit quā s̄iebat eam
nō daturū q̄m̄d̄ p̄ter hoc nōq̄ petere
oportebat Et igit̄ dicend̄ q̄ nō peccat
quā indifferens erat de reliquis talis ob
francias p̄tere **Augustinus** Ille aut̄ qui bi
bere uerebat fidem sp̄s̄ s̄iebat mulie
ri Unde sequi Respondit et dixit ei
Si scires dom̄i dei quis ē qui dicit tibi
da michi bibē tu sc̄ptam petisses ab eo et
dedit̄ tibi aqua uina **Origenes** Nā

quasi dogma quoddam est nemine accipere
diuini donū ex nō querētibz illud ipm̄ em
saluatorem iubat s̄ postē ut det illi s̄dm̄
illud Postula a me et dabo tibi gentes h̄ec
ditatem tuā Et ip̄e saluator dicit Petere
et dabitur uobis Et id signat̄ dicit s̄
tyss̄ dedit̄ tibi **Auḡ** **lxxxiii** q̄m̄
h̄m̄c aut̄ ei dicit non s̄ talem aqua pe
tisse quale ip̄a m̄tellex̄ erat Sed quā ip̄e
s̄iebat fidem eius eid̄ sciencia sp̄s̄ s̄iebat
dare cupiebat Hanc em r̄ē m̄tellex̄m̄ q̄
uina quod ē dom̄i dei sicut ip̄e ait Et
scires dom̄i dei **Augustinus sup̄ ioh̄em**
dicit em uulgo aqua uina illa q̄ de
fonte op̄it Illa em q̄ colligit̄ de pluuia
in lacinas aut̄ t̄stinas aqua uina nō d̄
et si de fonte manauit et in loco aliquo
tollat̄ s̄c̄t nec ad s̄ eunde illud manabat
ad m̄p̄it̄ s̄d in rupto m̄atu tamq̄
a fonte t̄m̄ite s̄p̄ta fuit nō dicit̄ aq̄
uina **Crisostomus** Sp̄s̄ s̄i gr̄m̄ q̄n̄ scriptu
ra ignem q̄n̄ aqua uacat̄ ondes q̄m̄ nō
subē s̄m̄t h̄ec noia r̄p̄sentatiua s̄d ac
uoms p̄ignis quidem appellat̄ ecectua
et calidū gr̄ et q̄m̄p̄t̄m̄ peccatorū e
m̄gnatica m̄sm̄at̄ Per aqua uō m̄a
pacōm purgātū quod ē cōsp̄ et m̄
tū refrigerū recipiōtibz cū m̄tibus
ondit̄ **Gregorius** Quā ergo sp̄s̄ s̄i
dixit aqua uina i uinificatiua refriger
uatiua et motiua Nam gr̄a sp̄s̄ s̄i
s̄mp̄ mouet illud qui bonū op̄atur aq̄
s̄ones m̄tore suo disponō **Crisostomus** It̄m̄
aut̄ d̄n̄ cam ab hūile suspicōe eripit
quā q̄m̄abat cū v̄m̄ multorū esse an
tū em h̄onore tribuēs d̄m̄ uocat̄ Et
em dicit ei mulier d̄n̄e neq̄ in quo h̄m̄
rias habes et putey altus ē Unde q̄
habes q̄ am̄a **Augustinus** Videte quo
m̄d̄ m̄tellex̄it aqua uina aqua saluet̄
q̄ erat in illo fonte q̄d Tu michi uis
dare aq̄ uina et ego sero unde hauri
as et tu non fers De hac ergo uina
dare michi non potes q̄m̄ hauritorū
nō h̄es forte aliū fontem p̄ m̄tē s̄
minquid tu maior es p̄e m̄o iacob

qui dedit nobis pntem ysu et ipe eo
 co bibit et filij eius et pecora eius **Crisp**
 99 q. d. Non potes dicere q iacob dedit
 nobis hunc fontem et alio ipe usq est
 Item et ipe et sui eo co bibebant quod
 non est si meliorem aliu hussent De
 hoc igit fonte dare non potes aliu aut
 meliorem no e te huc nisi ostendis te ipm
 maiore ee iacob unde igit habes aqua
 q pmttis te datur nobis **Theop** **Or**
 aut dicit Et pecora eius ostensum e
 habundantiae aquar q. d. Non pld su
 auis est aqua ut iacob eo ca bibit
 et filij eius sed etiam m m e **uif** habu
 dans ut tante multitudin peccor pntem
 sufficiat **Crisp** vide aut qualiter sepas
 m pulit m nobilitate iudicia Samal tam
 em abraham pgentorem suu dicebant q
 acaldea existente sed et iacob pntem
 vocabant quaz illius existente nepstem.
Reda. vcl pntem suu iacob vocat q
 ipa sub lege moysi iuocatur et pntem qd
 iacob filio suo ioseph dederat possidebat **Or**
genes ayptee aut sane iacob scripturae p
 Diquidem m scripturis biblic or
 iacob et filij eius simplices aut et iudeo bi
 bunt more peccor iacob. **Crisp** Cu milie
 pcessuisset Nunquid cu maior es pte no
 iacob non dixit a iacob suu Ne videt
 gloriari sed pca q subdit he audie Sequit
 em dicit ihus et dixit ei adms qui bibo
 rit ex aqua hac fiet itoz Qui aut bibit
 ex aqua q ego dabo ei no fiet meo d
 q. d. Et mirabilis fuit iacob qui hanc aq
 dedit Si dabo tibi multo hac pteore
 quid dices Non aut ab accipione sed
 exsupemmenaa compacone Non em dicit
 qm her aq vtilis est et atemptabilis sed id
 quod nata testat h pntem saluet omis q
 bibit ex hac aq fiet itoz **Augustin** **Or**
 quidem vni est ced aqua sensibili et
 deca quod signat illa aqua Item aq i pntem
 voluptas e pauli m pntem tenebrosa
 hic am hantur homies odia cupiditad
 Nam qui pntem ferit cupiditatem pntem n
 pe aduoluptatem Cum pntem quisquis
 ad voluptate pauli huc miq itm fiet

Ergo de hac aqua qui bibit fiet itm
 Si aut accipit ame aqua no fiet me
 termi Nam quo facit qui m ebrabimie
 ab ubiata domus dei pmttebat ergo sa
 gniam quandam m pntem pntem **Crisp**
 hanc aut excellenciam huc aqua ut filij
 qui eo ca bibunt non sciat meo m p ca que
 conspice dicit Sequit em Sed aq quod
 ego dabo ei fiet m eo font aqua salient
 montem eternu q. d. Sicut qui fontem
 hnt mtra postam naquam afficit pte sta
 et qui hanc aq hnt quod saluet ego da
 bo ei **Theoph** Nam aq quod ego tribuo
 semper multiplicat Demm a em et pntem
 apit boni su sumit p gratiam ppi vero
 negociant et apit ad aus augmenaa
Crisp vide aut qualiter mulier paula
 tm addugmated altitudie dicit Na
 pntem quidem estmavit cu iniquu quoda
 esse iudeu. deinde aq emud supicata est
 de sensibili hac dia postea distens qm pntem
 la eunt q dicebant accidit quide qm pntem
 aq stas nentate colle no du aut subat q
 esset her aq. sed querebat cu supiore sensi
 bilibus estmas unde subdit Sicut ad em
 mulier dno da michi hanc aq ut non
 stiam neq veniam huc haurire Et sic
 cu pntem iacob pntem de quo tam ma
 gniam opione hbat **Augustin** **Or** **Or**
 Dhuc illa mulier carna papit Delata e
 no sentire stare et putabat hac sedm car
 neni sibi pmissu esse adno Dederat em
 deus alqm suo suo helve ut p dies xl. n
 potuit dare semp Delata ergo tali
 mune rogat ut ei aq vnu daret Vn
 sequit dicit ad em mulier dno da
 michi hanc aq ut non stiam neq ve
 niam huc haurire Ad labore em m di
 genaa rogabat et labore m firmatas re
 cupbat pntem audiet Venite ad me
 sind qui laboratis et anati qm et ego
 vos reficia hac em ei dicebat ihus ut
 iam no laboraret **Or** illa no du m
 telligebat Deniq voluit dno ut red
 lueret pntem sequi dicit ei ihus vade

voca viri tui et veni huc. Quid est
hoc p[ro]p[ter] quod scilicet ei volebat aq[ua] illam
dare. An quia non intelligebat p[ro]p[ter] quod scilicet
cum volebat docere. Sicut ap[osto]lus dicit de
mulieribus. Si que volunt discere domi-
nos suos intelligant. Sed ibi dicit ubi n[on]
est ihesus qui docet. Cum non ipse d[omi]n[us] ad-
erat quid opus erat ut p[ro]p[ter] quod scilicet ei loqueret[ur].
Nimquid p[ro]p[ter] quod scilicet loquebat[ur] marie p[ro]p[ter] quod scilicet
ad pedes suas. **Crisostomus** dicit quia ipse m[is]tra-
bat mulier accipere aquam p[ro]p[ter] quod scilicet quere[n]s
dicit et ihesus. Vade voca viri tui.
Si audes q[ui]n et illud oportet h[ab]ere q[ui]n
hec aut festinas et uti turpitudine oc-
cultans ad huc estimabat se ad hanc loq[ui].
Vnde sequit[ur]. Respondit mulier et dixit.
Non habeo viri. Hec audiens x[ristus]
optime de reliquo redarguere induit.
Nam et porcos vnos emlat et cu[m] q[ui]n
occultabat redarguit. Vnde sequit[ur]. Di-
xit ei ihesus. B[e]n[e]dixisti quia non habeo
viri. **Augustinus** intelligas reuera ipse
mulierem non habuisse tunc uxor[em] sed uteba-
tur nectis quo legitimo vno. Vnde d[omi]n[us] ei
confessus d[omi]n[us] m[is]tra loquit[ur] dicens. An-
te q[uam] vnos habuisti et h[ab]ere q[ui]n non e-
tuis viri hoc uere dixisti. **Origenes**
videat si possibile est fontem iacob
m[is]tra totas esse scripturas. aq[ua] vero
isti et p[ro]p[ter] quod scilicet dicitur sunt que non est la-
tu[m] ambus p[ro]p[ter] quod scilicet co[m]p[ar]at que scripta s[un]t
dicuntur homines que uis oculis non uidit
nec auris audiuit nec in cor hominis asse-
derunt in scriptis non p[ro]p[ter] quod scilicet redigi. Sed ex
fontis aque salientis in vitam eternam
i. ex spu[itu] s[an]cto discipline p[ro]p[ter] quod scilicet h[ab]ere q[ui]n non
d[omi]n[us] h[ab]ere cor gestant sed p[ro]p[ter] quod scilicet dicit. Nos
sensu x[risti] habemus. Qui ergo non suscipit
p[ro]p[ter] quod scilicet similitudinem u[er]bor[um] et si admittit quicquid
deus m[is]tra dubitabit. Qui aut[em] bibit
de aqua x[risti] adhuc p[ro]p[ter] quod scilicet mouet ut fons
omn[is] quere[n]s p[ro]p[ter] quod scilicet in eo suscipit sta-
turizantibus aquis et p[ro]p[ter] quod scilicet pudante eius mare
ad q[ui]n h[ab]ere huius aque ad vitam eternam

mulier aut[em] mulier sine aqua. Iacob an-
gelate et sup[er] homine dicit vitam. Mag[is]
em angeli indigent fonte iacob ut bibant
sed quilibet in se h[ab]ere fontem aque stantem
in vitam eternam ab ipso u[er]bo. Et hoc e[st] q[ui]n
dicit. Dicit ei mulier. D[omi]n[us] da michi hanc
aqua[m]. Sed impossibile est hic absq[ue] ea q[ui]n
haurit ex fonte iacob aquam capere q[ui]n
auctore. Vnde petenti samaritane aquam
videtur dicit ihesus se illa p[ro]p[ter] quod scilicet non alibi
qua[m] in fonte iacob. Vnde sequit[ur]. Dicit
ei ihesus. Vade voca viri tui et veni
huc. Si em stans ad fontem e[st] p[ro]p[ter] quod scilicet po-
cula sicut e[st] fonte iacob. Sed aut[em] ap[osto]lus
vir lumine l[ux] e[st] **Augustinus** **1000**
q[ui]n. An[te] aut[em] vnos quinq[ue] libros qui per
moysen m[is]tra s[un]t non multi accipiunt.
Et aut[em] dicit[ur] e[st] **Et hinc q[ui]n h[ab]ere non e[st]**
tuis viri. De se ipso d[omi]n[us] dixisse intel-
ligunt ut ipse s[un]t sensus p[ro]p[ter] quod scilicet quinq[ue] li-
bris moysen quinq[ue] u[er]is seruati s[un]t
aut[em] q[ui]n h[ab]ere. i. quem audis non e[st] tuis viri
quia non d[omi]n[us] cu[m] credidisti. Et q[ui]n non
d[omi]n[us] credens x[risto] adhuc illos quinq[ue] vnos
i. quinq[ue] libros copulacoe tendat p[ro]p[ter] quod scilicet
maie quo dicit p[ro]p[ter] quod scilicet. An[te] vnos h[ab]ere
quasi m[is]tra eos in non h[ab]ere. Deinde
quo p[ro]p[ter] quod scilicet intelligi aq[ua] illis libris accide-
homines ut ad x[ristum] transeat cu[m] ille qui
credit in x[ristum] non relinquit illos quinq[ue]
libros sed sp[irit]ualit[er] intelligendos multa
audiens amplectat[ur]. Et ergo aliis intel-
lectis **Augustinus sup[er] iohem**. Videns ei
ihesus non intelligebat et volens eam
intelligere. Voca inquit viri tui. i.
p[ro]p[ter] quod scilicet intellectus tui. Cum em ordinata e[st]
vita intellectus aut[em] regit ad ip[s]um p[ro]p[ter] quod scilicet
Non em aliud aliquid e[st] q[ui]n aia sed aliq[ui]n
aia e[st] intellectus. Hanc ip[s]am aia quod intel-
lectus et mens dicit illuminatur luce su-
p[er]iore. Talis lux cu[m] muliere loq[ui]t[ur] et
in illa intellectu non aderat. Ergo d[omi]n[us]
tamq[ui]n dicit. Illustrare uolo et non ade-

quem. Vana inquit vna tuu adhibet
intellectu perque doceris quo regaris Et
adhuc illa non dicit vacato illo vno no in
telligit. Videtur aut michi quod vnos p-
ores anime nos posse accipere quod sensus co-
pis ante em qua quisque possit vbi rae no
regit nisi sensibus carnis. Sed cu cepit
aia capax de voms aut a sapiente mente
regit aut ab errore. Sed error no regit
sed perdit. Post istos ego quod sensus
mulier illa ad huc errabat. Ego aut iste
no erat legistinus vni sed adulter. Dicit
ergo dñs tolle istud adulteru qui te cor-
rumpit et uoca viru tuu ut intelligas
me. **Origenes** vbi aut docebat confi-
tari a huius pueru samaritane vna no
de vna nisi apud fonte iacob pte caud
intelligi si vna aut lex e q samaritana
scdm magis acceptos ubi lex legis vna
iudicium totum vno illegitimo se subiacet
reuerat aut adhibu vltatis qd uoluerit
vbi erat amarus non demerps mouit
Dicit ei mulier ref **Crisostomus** mulier aut
appo reprehensa non contristata e neq di-
mittens fugit sed admirat magis et i-
morat. vnde dicit. Dicit ei mulier
dne video quia propheta es tu. q d. In
hoc q michi aculea dicit andreas propheta
est **Augustinus** Et sic cepit ad eam venire
vni no dicit vltate venit propheta dnm
putabat. erat quide propheta Nam et de
se ipso ait Non e propheta sine honore
nisi in patria sua. **Crisostomus** demde qua
h' suspicata e nichil mudam cu interro-
gavit non decerpis samitane no de di-
uina no molestas sciendo ydoctas
falliata. **Augustinus** Et magis querit q
illam sclet moue dicens ptes m i mo-
te hoc adorauit et vos dicitis qua
vltimis est locus ubi adorare oportet
Concordo quippe fuit inter samaritanos
et iudeos quia iudei in templo iasalomee
fabricato adorabant deu et is meliores
se esse iactabant. Nubus samaritai dice-
bant. Quos iactatis vos q templu hctis

quod nos no habemus. Nunquid ptes
m i qui deo placuerit nullo templo adora-
uerunt. melius ergo nos in hoc monte deu
rogamus ut ptes m i deu adorauerit. **Crisostomus**
Et aut dicit ptes m i eos qui circa ab huius
f' intelligit. Et m illic aut filius stud ab
tulisse **Origenes** vel samaritani montem
qui dicit. Barzym uox q iacob h' uuit
f' m reputantes in eo deu adorant. Sed
iudei monte syon sacra quid arbitantes
illu locu putant esse dectid adeo vel
qua iudei aquibz salus pcessit exempta
f' opmanau sanos sermones samaritai
vero diuersimode opmanau congrue ga-
rym quidem samaritani ac iudei syon
quod e specula. **Crisostomus** opus aut non
soluit pte confesi sed et ad aliora mul-
trem trahit de quibus no ptes ei locutq
dante confessa e qm propheta e ut m i
ta certitudine audiat. Decretis q dicit. Un-
sapit. Dicit ei iherus mulier crede
michi. qua veniet hora qn nesci. mote
hoc nesci i vltimis adorabitis ptem. d
aut Crede michi alia ubiq nobis op
est fide m i bono q salutis e medica
mentu sine qua nichil magis q p p
dere. Sed qui temptant assmulant huius
qui sine nauu pelagus temptant huius
sue. Quia parid quide **Origenes** natae
sufficit vltia no pcedentes ato mer-
gunt. **Augustinus** avaro aut ia pntu vno
audie mulier Crede michi Nam em
e mte qui credat cepit adesse i vltai
sed m i credidit no intelliget. **Alexander**
m **Augustinus** aut dicit. Veniet hora. huius
euangelice doctrine qd ia m scabat. dicit
qn oblata am vmbra figuris vltas
pura luce mentes credentiu illustrata
erat. **Crisostomus** Supnacamae aut erit
potes dote ppter quod ptes m monte et
iudei m vltimis adorabant id h' tacuit
vni p m valenciores iudeos m dicit
no alato sed amonte. vnde subdit
vos adoratis quod nescitis nos adoramus
qd scimus q salus ex iudeis e. **Origenes**

Quid dico uos quod ad uicem samaritani
ad anagogen qui erga scripturas aliene
sunt opinionis. Nos quod quo ad uerbum uidi
quo ad allegoriam uel ego uerbum qui ne
secundum conformata sunt obtemperantes salute ex dic
tis iudicibus **Crisostomus** Samaritanam quidem
quod nesciebant adorabant quoniam localem et
particularem deum estimabant nihil de eo
magnantes plus quam de ydolis et idcirco
cultu dei cum cultu demonum misauerunt iudei
vero ab hac errenti erant superiorum. Et in or
bis terrarum cum nouerint de deo quod dixit
Nos adoramus quod sumus. Iudeis autem scriptura
conmiserat secundum opinionem mulieris loquens
quod propheta iudeis existens quod dicit
adoramus. Cum tamen manifestum est quod
ipse est qui ab omnibus adoratur. Per hoc autem
quod dicit. Salus ex iudeis est. Nihil aliud
ostendit quam quod orbi terrarum inde salutaria
facta sunt. Sicut enim deus et ydola tes
tatur illum principium habere et omnia alia de
gnata. Sed et ipsum quod est ante nos
omnis audeis principium habere prout etiam
sua salutem uocat. Quod dicit ex iudeis
esse secundum illud apostoli. Quibus populus
secundum carnem. Unde qualiter applaudit uerum
testamento quod iudicem ostendit honorem per
omnem scripturam non esse contrarium legi. De
manens **Augustinus** Multum igitur dedit iu
deis ex quorum persona dixit. Nos adoramus
quod sumus. Sed non ex persona iudeorum re
probatur. sed ex qualibet fuerant apostoli. qui
les sunt prophete. quales sunt omnes illi qui
qui precia terrarum ad pedes apostolorum posu
erunt. **Crisostomus** Sic igitur superabundantia
a uobis habet iudei o mulier in modo ado
rationis. Inimptam et hic adorationis mo
dus dereliquosinem habet. Unde sequitur
Sed uenit hora et nunc est quando ueri ado
ratores adorabunt patrem in spiritu et uer
tate. Quia enim prophete ante longa tempora
multa prophetauerunt id dixit et nunc est.
Ne quibus hanc talem esse prophetiam. Pro
multa tempore implet res iam in statu et

in statu est. Dicit autem ueris adoratores
addistinctos falsis quoniam quidem per falsis a
doroatores qui temporalia et caduca querunt
in corde. Sicut qui contra hoc quod dicitur age
non cessant. **Crisostomus**. uel dicit ueris
excludit cum samaritans iudeos. Et si et
iudei illis meliores essent tamen futurus
multo minoris sunt tamen figura uirtute
Sunt igitur ueri adoratores qui neque loco
circumcludunt dei cultum et deum in spiritu
sunt. **Origenes**. Unde et paulus dicit. Cui
seruus in spiritu meo. **Beatus** autem scribit. Venit
hora et nunc quidem non adest et nunc est.
In spiritu non dicitur et nunc est. Et prout
multum quidem notare adorationem preter corpore
futura in perfectione secundam uel eam quod fit
uirtute pura perfectam quod licet humanam pro
cedere natura. Cum ergo uenit hora quod
dicit dominus. euitandus est montes samaritanorum
et in spiritu ubi est uirtus adorandi est deus
quod uirtus est dicitur a seculo ceteri principis. Et
hec est ecclesia ubi sacra oblatio spiritualis uir
tute diuina appetibus offeruntur ab his
qui legem spiritalem intellexerunt. Cui autem
uenit tempore completum cum non quod
pensandus uerum cultus uirtutis in propria ecclesia
amplius tractari. Neque enim angeli apert
uirtutem colunt patrem. Sicut et qui spirituales
nati sunt angelorum melius per hunc quod
uirtutem colunt patrem. Cum autem hoc uenit
euenit pater aliquis in spiritu deputat.
Et pro non dicitur de adorantibus deum sed
adorantibus patrem sed eadem in propria colunt
patrem in spiritu et uirtute ueri adoratores.
Crisostomus dicit ergo hoc de ecclesia in qua est
uera adoratio et deo congrua. Unde scri
bit. Nam et pater tales querit qui ado
rant eum. Et si enim olim uidebat eos re
liberari mouerit concessit eis figuram hoc
tamen fecit eis condescendens ut per hoc ad
uirtutem inducantur. **Origenes** Si autem
pro querit per alium querit querit querit
et saluare quod prout quos erudientis
ueros cultores efficit. Quod autem subdit.
Spiritus est deus inde abstractus esse super
col. quod ad uirtutem ueram nos per dicit

Nam et copali vicia consuetam assitu
Crisp vel indicat q' deus incorporeus e
 adportet igit' et incorporat' calcu' d' eis
 esse. hoc e' p' auam et intellectus puritate
 nos ei offerre unde subdit. Et eos qui
 adorant eu' in spiritu et veritate oportet
 adorare Quia em' uidei aiam quide' ne
 gligebant. multu' aut' circa corp' p' d' u'
 faciebant ad amphara' purgantes i' aut
 quia non corp' m' d' adde' sed incorp' q'
 e' in nobis hoc e' intellect' q' dicit spm' deus
 incorp' colit. **Hylandus 4o de tm.**
 Vel ac' in spiritu dei spiritu docuit adorand'
 et libertatem ac' suam adorantiu' adorantiu'
 et adorandi i' similit' audit' s' d' m' illud apti
 ubi sp'us dm' ibi libertas **Crisp.** In uitate
 aut' oportet adorare quia p' ora signa
 erant. scilicet arca' d' s' holocausta et th'p'
 manata m'c' aut' totu' e' uitas **Theoph'**
 Vel quia multi putant' se deum s' d' m' spm'
 r' aiam adorare no' uoced' deo spm' one
 gentes ut heretia' apt' hoc addidit et
 uitate forte e' d' dicit aliquis q' duas
 p' res p' h'c que s' d' m' nos s' m' atat' in p'
 d' u' d' u' actione scilicet et contemplat' p' d'
 spirit' namq' actiu' in simiat' s' d' m' illud
 apti d' u' sp'itu' dei agunt' ut p' uitate
 uero contemplatiu' uel aliter. Samaritans
 erant op' mo' q' deus loco concluderet' et
 q' in hoc loco dei adorari oporteat cont'
 quos dicit q' ueri adoratores no' localit' s'
 sp'ualiter adorant. Iudeis uo' omia' sub
 signa et umbra erant. Et dicit q' uer'
 adoratores no' in signa adorabunt' sed i'
 uitate Quia em' deus sp'us e' sp'ualis ado
 ratores querit. quia uero ueritas ueros
August auerbas monte' forte ascendere
 adorand' ut deo esse' p' m' quor'. sed ipse
 qui i' altis h'at' humilib' p' m' quor'. Ergo
 descende ut ascendas. Ascensiones inquit
 in corde eius in ualle' platurus q' humi
 litatem h'c. In templo uis' aut' m' te ora
 sed p' uis' q' to' templu' dei **Crisp** mulier
 corp' q' dicit' p' altitudine' fatigata obstu
 puit. Unde sequit' dicit ei mulier. Et d'
 quia messias uenit qui dicit' sp'us.
Augustinus Vincius grece sp'us est

hebraice messias est. Sciebat ergo quis
 eam posset docere. Sed iam docente non
 d' u' agnoscebat. Unde subdit. Tunc ergo
 uenit ille nobis amicaabit omnia q' d. d' d'
 uidei de templo attendit nos de monte. Tu
 ille uenit et monte' spernet' et templu' eu'
 tet' et docebit uos ut in spiritu et uitate
 nouim'q' adorare **Crisp** Sed unde
 samaitans expectare xpi' aduentu' ap'
 u' quide' suscipientes legem ab ipis moysi
 l'it'is hoc nouant. Iacob em' de xpo' p' h'c
 tans dixit. Non deficiet princeps de iuda
 naq' d' u' de femore eius donec ueniat
 qui m' t' d' u' e' d' d' et moyses dicit
 p'phetam suscipiet uobis deo' de s' d' u' s'
 u' d' **Origen** Si quide' no' e' ignorand' q'
 sicut ex iudeis surrexit ihesus xpm' s'
 esse no' s' d' u' d' d' d' sed audens. Sic
 ex samaitans quidam d' d' s' d' u' s' d' u' s'
 asserbat se fore xpm' qui p' d' u' a' b' **Aug**
l' xpo' qo. fortassa aut' ut intelligeretur
 m' d' u' a' b' e' t' qu' corp'is sensus qu' u' u' a' p'
 n' a' e' s' g' r' i' post qu' r' a' n' a' l' e' s' u' s' p' a' n' s' a' e' s'
 q' s' u' p' r' a' m' l' i' u' d' p' a' t' e' n' t' s' e' p' t' a' r' i' s' i' o' n' e' n' o'
 m' m' i' a' t' x' p' m' **Crisp** x' p' u' s' a' u' t' d' e' u' e' l' i' q'
 m' u' l' i' e' r' i' r' e' u' e' l' a' t' s' e' x' p' m' u' n' d' e' s' e' q' u' i' t' d' e'
 e' i' i' h' e' s' u' s' E' g' o' s' u' m' q' u' i' l' a' q' u' a' r' e' t' e' a' d' .
 Et
 si quidem si circa principiu' hoc mulier dix
 isset uideretur ei ex uanitate loqui. Nunc
 aut' paulatim in memoriam xpi' eam redi
 tens optime reuelauit se xpm' Et quide'
 uideis querentibus. Si tu es xpm' d' d'
 nobis palam. Non manifeste se ipm' reue
 lauit quia no' p' d' u' s' t' e' n' d' o' q' u' e' r' e' b' a' n' t' s' e' d'
 p' r' i' u' a' n' d' o' . h' e' t' u' o' e' x' s' i' m' p' l' i' c' i' t' e' m' e' n' t' e'
 loquebat' **Et** q' t' i' m' u' s' u' e' n' e' r' u' n' t' **Crisp**
 Completa doctrina et gent' ad temp' d' i' s'
 t' u' p' u' l' i' a' c' c' i' e' r' u' n' t' .
 Unde dicit' **Et** q' t' i' m' u' s'
 u' e' n' e' r' u' n' t' d' i' s' t' i' p' u' l' i' e' u' s' e' t' m' u' l' t' i' b' u' s' q'
 t' u' m' t' e' r' e' l' o' q' u' a' t' .
 Admirabant' quide' sup'
 habundantem xpi' mansuetudine' et humilita
 tem qm' ita p' s' p' i' a' u' s' e' x' i' s' t' e' n' s' s' u' s' t' e' n' u' i' t'
 loqui cu' tanta humilitate mulier' in opi
 et samaritans **Augustinus** Quia scilicet
 querebat' p' d' u' a' m' q' u' i' u' e' n' a' t' q' u' e' r' e' t' q' d'
 p' r' e' a' t' . h' e' t' u' l' l' i' m' i' r' a' b' a' n' t' .
 Romi em'

mirabantur non male suspicantur **Crisp**
Sed tamen admirantes non interrogauerunt
causam unde subdit Nemo tamen dixit ei
quid queris aut quid loqueris ad eam. Erant
eruditi discipulorum ordinem obseruare ita
enim timebant et uenerabantur. Et miris alibi
uidentur confidenter interrogare quia ad eos
promerita uere habebant scientiam. hic autem non
ad eos pertinebat quod sciebat **Origen** et
scire quidem quasi quoddam apostolus ad riuos
uoluit hac muliere adeo eam in flamma
puba ut amphora dimissa iret in ciuitate
relatiua quibus unde sequitur Reliquit
ergo uiriam suam mulier. Non tamen
de corpore ac uoluntate uoluitate plura in
ter est quoque non omisso corpore et ne
glectis fatigis ad impaerand alios de comodis
acquistis **Aug** uiria autem greco nomine
appellatur tamquam si aquarum dicitur. quoniam grece
aqua uxor uocatur. **Crisp** et sicut apostolus
uacua dimiserunt uerba. Ita hec dimisit
uiriam et euangelizans opus fecit. et non
uim tantum uocat. sed ciuitatem integram unde
sequitur et abiit in ciuitatem et dicit illis
Gomibus uenite et uideate homines qui dixerunt
mihi amicum quem feci **Origenes** Con
uocat quidem illos ad uidentem homines qui
tinentem ubi sunt homines. Quicquam autem
fecit mulier exant contubernium. quod iungit
et per illos querit ad seculo non pro uero
quem deserens et septimo ad herens la
genam dereliquit iam pudica **Crisp**.
Non ueraciter dicitur aut hoc dicit anima
enim cum ignea sunt igne amore diuino ad
mensura corpore qui sunt in terra dereliquit ipse
non ad gloriam. non ad ueraciter sed ad
uiam plam quod dicitur flamma ad flammam
uolebat autem non ex ipsa amicitia eam in
dicit sed ex auditu proprio eos facit uincato
res doctrine christi unde dixit uenite et
uideate hominem. Non dixit uenite et
credite. sed uenite et uideate quod leuis
erat. Non autem enim manifeste quoniam saluati
stantes de illo fonte eadem patent et ipse
Alchimus Paulatim autem uenit ad pro
dicand christum. Primo uocat homines. ne se
dicat christum audientes in seipsum et nolent

exire **Crisp** Unde etiam non manifeste am
iciuit christum non tam totaliter pluit. Sed
dixit. Numquid ipse est christus. Et sic sicut
eius accepit. Unde sequitur. Et proierunt
de ciuitate et uenerunt ad eum **Aug** hoc
per quoniam. Et autem uelut uiria dicitur
mulier non negligens proterit e uiria
enim amorem huius seculi significat. i. cupi
ditatem qua homines de tenebrosa profundita
te eius ymaginem putos gerit hoc est det
ritena satisfactione haurit voluptate adprobatur
autem ut christus credens seculo uenerit et
uelut uiria cupiditate seculare se uoluptate
miseret **Aug** super **Jo** 3. p. 10. dicit ergo cu
piditatem et sperauit amicitiam uicium
Discipuli qui uolunt euangelizare ut per
uiriam ad putum uicium **Origen**. Hanc
etiam mulier receptaculum honeste dicitur
que primis sapiebat suspensio deponit
Interca rogabant discipulos **Aug** scire
discipuli emere cibos et uenerunt quos pro
offerebant unde dicit. Interca rogabant
eum discipuli eius dicentes. Vbi manduca
Crisp uidentes enim eum facientem ex
itum et estu qui erat et rogabant eum uelut
cui uocare. Non enim erat hoc temeritas sed
amoris cura. Ita in **Origen** arbitran
tur apostoli fore tempus ad prandium quod e
rat in recessu mulieris ad ciuitatem et
aduentu samaritana ad ipsum. Non enim tota
aliquo aduena sibi ymirabant estas obhor
ta potu e. Interca. **Theoph** dicit uox
strens quod sanauit tunc tota ciuitate atarhet
ad eum hoc discipulis assignauit. Unde sequitur
Ille autem dixit eis. Ego ab eo hoc manduca
que uos nescitis. **Crisp** hominem salutem
hic alium uocauit ostendens quod deperit
hic me saluatis. Sicut enim nobis concupiscibile
e quod dicit ita ei saluare nos. An uero
Tunc quod non statim reuelat sed ubique
questionem i. mittit audiam ut incipit
querere quod dicit et laborans cum amplius
suscipiat de seipso **Theoph** dicit autem dicit
uos nescitis. i. nescitis quod abum uos sal
lutem hominum. Vel nescitis quod samaritana
crediderunt sunt et saluati sunt. Discipuli
autem dubitabant ad hunc. Unde sequitur.

dicabant ergo discipuli ad invicem.
 Nunquid aliquis attulit ei manducare **Aug**
 Quid mirum si mulier illa non intelligebat
 quid. Ecce discipuli non intelligunt eam
Crisostomus Et quidem afflicta reuehant et
 honorem magis plene ad se in uice quide
 loquentes ipsum uo non possimtes interrogare
Theophylactus In hoc autem quod dicit discipuli Nunquid
 aliquis attulit ei manducare Considerandum
 est quod ab aliis oblatos dominus suscipere sole
 bat non quod alieno ministerio indigeret quidam
 estam omnium carum sed ut deferentes misericordiam
 consequentur simul quod forma tradere non
 erubescit paupertate neque graue putare ab
 aliis ministrari proinde et necessarium est
 doctoribus alios habere paratores ciborum ut
 ipsi de nullo curantes ubi ministerium per
 cipient solliciti **Augustinus** Audiuimus autem dominus
 cogitantes discipulos et in seruitute eos ut
 magister non perueniret sicut mulierem sed apte
 unde sequitur dicitur ihesus magis ab eis
 est ut faciam voluntatem eius qui misit me.
Origenes idoneus ab eis filio dei cui
 actor paternae voluntatis efficitur hoc uelle
 in semetipso prestans quod erit in patre So
 lus autem filius per se patris voluntati
 est capax Ceteri uero sancti nihil potest diuina
 pagunt voluntate plenam autem et integram
 dei facit voluntate qui dicitur magis ab eis
 ut ipse enim eius ab eis dicitur Quid autem
 sit uelle patris in uita sermo sequitur ut
 ipsam opus eius Siquide simpliciter quis
 asseret quod opus est iussim mandatum pu
 ta per dicant edificantes uel fidentes se
 perficere opus eius qui aduersus eos Sed per
 proficit per ipsum opus dei restat ut patris
 quod proficeret erat diminuta qualiter
 autem diminuta erat opus tunc est dei per
 factis quidem opus rationalis non est profectus ad hunc
 enim opus perfectionem ad eum imperfectum ab eo
 raro factum accepit. Cum enim quidam homo
 profectus sit ob transgressionem factus est imper
 factus Et ideo missus est saluator primo quidem
 ut proficiat voluntate eius qui misit eum Secundo
 uo ut confirmet opus dei ut quilibet profectus
 fiat ad solidum ubi usum **Theophylactus** Opus
 factum dei proficit saluare homines dei filius magis

natura in se ipso sine peccato ostendens in
 opere profectus et incorruptus ad opus eadem
 scilicet legem proficit quia finis legis christus
 cum cessare faciens omnibus quod in ea erant per
 factus et acorporali actu in spiritualem rediit
Origenes anxia autem post pascha ne
 gocium ac disciplinam distinetis aquarum quod
 sapiens erat et decalogo distinetis Samar
 tana quidem petita potum non habebat probere
 ihesu dignum poculum discipuli uero mouentes
 humilia pulmenta apud alie gentes ei obtu
 lerunt Regantes ut si ut manducaret Et
 attende si forsan uocentur ne illud dei
 spiritus non uigoratum estis magis deficiat Que
 ritur igitur respicit discipuli hys uigile promit
 tum alere ut corroboratum atque corroboratum
 profuerit Apert eos qui ministrant ipsum Quia
 admodum autem corpora egenas ab eis neque
 eisdem aluntur nec eadem quantitas ciborum
 tunc sufficit est Sic intelligendum est et
 hys que sunt super corpus Nam hanc
 hoc quidem plim hoc autem paucioris et
 digent nutrimenti distimilis capedimben
 ra sed neque qualitas aliena ubi per atque
 tenationis contemplationis operationi eadem
 congruit omnibus Nam nup hinc et fan
 tis rationale appetant lac profectus autem est
 solidus ab eis uel dicitur Et dicitur dicens
 Ego ab eis hoc manducare que uos nesci
 tis. Semp enim qui per se in finis ac ne
 queantibus eadem autem ualidis uide hoc
 dicitur per **Crisostomus** Que per uoluntas patris
 decetis me per dicitur dicens Nunc uos
 dicitis quod adhuc quatuor menses sunt
 et metis uenit **Theophylactus** Scilicet maria
 lis Ego autem dico uobis quod metis mecl
 ligibilis adest hoc enim dicebat propter
 samaritanos uenientes ad ipsum Unde
 subdit leuate oculos uos et uidece re
 giones quia albe per se ad messem **Crisostomus**
 Per se officis nominibus eos ad maximam
 contemplationem reducat Per se enim et mes
 per hic indicat multitudinem animarum que
 patre per ad predicacionis susceptas oculos
 autem hic dicit et eos qui menas et eos
 qui corpus. Etiam uidebant dereliquo.
 multitudinem samaritanorum uenientem.

hys aut p[ro]p[ri]os hom[ines] decet[er] regio-
nes ablatas nascit. Sicut em[im] sp[irit]u s[an]c[t]o de
ablato fuerit ad messum sunt pate[re] ita et
hij ad salutem sunt p[er]t[ine]nt. Sed p[ro]pter quid
non manifeste dicit q[uod] p[ro]p[ri]os s[un]t hom[ines] ad
susceptionem ubi. Quia quide[m] occasio[n]e[m] quid
vni[us] quidem ut manifestior fiat sermo.
et magis submissim ducit q[uam] d[omi]n[u]s. Alius
aut ut dillatior sit narratio et p[ro]mancior
corp[or]is dicitur memoria **Augustinus**. In op[er]e
aut feruebat et op[er]arios m[en]te[m] dispone-
bat. vnde subdit. Et qui metit merce-
dem accipiet et congregat fructu[m] i[n] vita
eterna. Ut et qui seminat simul gaudeat
et qui metit. **Crisostomus** p[ro] ca[usa] q[uod] hic dicit
diuidit eterna[m] acceptionem. Sicut em[im] supra
dixerat de aqua q[uod] qui bibit hanc aqua[m]
non sitiet. Ita hic dicit q[uod] qui metit con-
gregat fructu[m] i[n] vita eterna. Et em[im] qui
seminat simul gaudeat et qui metit.
p[ro]phete[m] em[im] sunt qui seminant sed non
illi messuerunt sed apte. Alia em[im] i[n] fra-
ditur q[uod] alius seminat alius metit. ne
quis q[ui]met q[uod] p[ro]phete[m] seminantes mercede
p[er]ueniunt. extraneu[m] quidda[m] induat et a
sensibilibus alienu[m] Nam merces sensibilibus
quidem si contingit alio seminare et aliu[m]
metit non simul letant. sed dolent qui se-
minant quasi alij laborantes. letant aut
soli qui metit. hic aut non e[st] ita. Sed et
qui non metit seminantes simul letant.
letant q[ui]m i[n] mercede gaudent. **Augustinus** dispa-
rit em[im] temp[or]is labores habuit apte et
p[ro]phete[m]. sed gaudio p[ro]p[ri]os p[er]uenit mercedem
simul accipit p[er] vitam eterna[m]. **Crisostomus**
ad hoc aut q[uod] dixerat p[er] sermone[m] p[ro]uerbi-
alem induat vnde subdit. In hoc em[im] e[st]
vbi vni[us] quia alius e[st] q[uod] seminat et
alius est qui metit. hoc quide[m] vulgare
dicebat[ur] si q[ui] alij labores sustulerit et
alij fructus metebant. Sed et hic p[ro]mo-
iste maxime h[ab]et v[er]itatem. quia p[ro]phete[m] a
laborantibus sed vos fructu[m] ex corp[or]is labo-
ribus metitis. vnde subdit. Ego m[is]i vos
metit[ur] quod non laborastis. **Augustinus** ad
ergo messores iuste non seminatores
Ibi ergo messores metendi ubi i[n] p[ro]phete[m].

pdicauerunt legit[ur] labores illo[rum] et i[n] am[er]icis
corp[or]is laboribus e[st] p[ro]phete[m] xpi. Ergo iam i[n] iuda
messis p[er]ta erat q[ui]m i[n] m[un]do hom[ines] p[ro]p[ri]os
v[er]o su[os] offerrebat et ad pedes aptis po-
nentes oppeditis humeris i[n] a sacris seu
labus xpi d[omi]ni sequebant[ur]. De ipsa
messa e[st] p[er] pauca grana et seminauit
orbem t[er]re et surgit alia messis q[ui]m sine
scali merenda e[st] ad quid metendi no[n] apti
sed angeli mittit[ur] messores inquit s[un]t an-
geli. **Crisostomus** dicit ergo. Ego m[is]i vos
metit[ur] quod non laborastis q[uod] d[icitur]. vbi minor
labor e[st] maior aut[em] delicias ad hoc vos
refraui. Et quod laboriosus erat hoc fuit
p[ro]phete[m] sicut m[en]te[m] semina vnde subdit
alij laborauerunt et vos i[n] labores cor[por]is
trouit[ur]. p[ro] hoc om[n]ia vult ostende q[uod] p[ro]phete[m]
voluntas erat. ut hom[ines] ad eu[m] accederent
et hoc lex ordinauit et p[ro]p[ri]os illi seminauit
ut hinc faceret fructu[m] ad p[er]uenit. et q[uod] p[ro]
illos m[is]i et q[uod] multa e[st] cognatio noui ad ve-
tus testamentu[m]. **Origenes** vel alie[m] totu[m]
aliqua[m] quidem no[n] e[st] i[n]gens hoc quod
e[st] leuate oculos v[er]os. et allegorizate. Et
aut dicit. Nomen vos dicit q[ui]m quatuor
menses s[un]t et messis venit. Non s[ecundu]m
allegoriam tractare. Putamus ergo talia
quedam esse i[n] hac q[uod] dicitur discipuli q[ui]m
menses et messis venit. p[ro]p[ri]os em[im] discipulo[rum]
ubi am[er]icis adu[er]santes v[er]itatem i[n] q[ui]m p[ro]phete[m]
fore hu[m]ane nature. q[ui]m corruerit alia e[st]
viam ap[er]te q[uod] corruerit quatuor elementor[um]
quasi quatuor messu[m] subiac[ur] p[er]uenit p[er]ta
post hanc v[er]itatem e[st] cognitio[m] v[er]itatis.
Dicit igit[ur] discipuli de messibus q[uod] s[un]t
terrenis apud ad v[er]itatem adu[er]santes quia
post i[n] p[er]ta quatermitatem q[ui]m
h[ab]et aut opinione[m] arguit velud no[n] sa-
nam inquit ubi m[er]it[ur] h[ab]et q[uod] talia
suspiciant. Nomen vos dicit q[uod] adhuc
quatuor menses s[un]t et messis venit.
Ego aut[em] hoc dicit. leuate oculos v[er]os
et q[ui]m pluribus locis scripture legit[ur]
iubente[m] nobis ubi d[omi]no extollere
et sublimare considerate et cogitate
deorsum constas nec valentes erigi

nisi eleuante illas ibid Nemo em co
 sistens in passionibus et conuens carnalit
 hoc possit seruat mandatu Quia pp
 qui talis e no uidebit regiones si albe p
 ad messen albestunt quide regiones ad
 messen cu adest dei ubi illas singu
 las regiones scripture scandas i aus
 aduentu Et ead omia sensibilia p quas
 regiones albe pate ad messen psto con
 tente leuantib; oculas rse queque de
 quolib; e ut quiss; fulgorem pspiciat p
 fise ubilibet uitatis Qui aut pdictas
 messes metit duplex he in metendo
 emoluitu. Vni quide du accipit pmiu
 Vnde dicit Et qui metit mcedem acci
 pit. Quod arbitror dicit causa futu
 rar; remuneracionu. Altm quod sequit
 Et congregat miteda eterna. Bomi
 hnti queda denotat intellecta qui est
 fructus corp; speculaco; puenies. Ar
 bitror aut q; inualibet doctna seminat
 quidem qui pncipia cogitat. que susti
 nentes alij ac ptractantes p quid noui
 ponunt copme quigetos. fuit sic in
 ueniamis gra postis causa ut metendo
 si maturos fructu aggreget. Vnto aut
 magis hoc in arte arid; expedit q; templa
 ri. Si quidem seminantes p moyses et pph
 pmentes aduentu xpi ayentes aut apti
 qui xpm susceperu et eius gloria pprop
 erunt. Semen aut erit tota co. pdom re
 uelacionem mystery tempibus pntis ob fus
 cati silencio. Regiones aut i. legalis ac p
 phetice scripture no du abluerant hys q;
 aduentus uerbi neq; optueru capaces.
 Qu aut simul ferens et metens gaudet
 erit cu puatio meroris et angustie i fu
 turo fit sculo. Cum ead ihus transfigu
 raretur in gloria simul ad messib; petra
 iacob; et iohanne moyses et helyas sato
 res pter inuidendo filij dei gloriam. Altm
 tamen si hoc q; dico aliud et aliud intelli
 gi p. p. aliam et aliud uite q;nsacione
 in qua homines iustificati p. ut licet di
 ce alit quidem legis auctore. alit vero
 euangely. Et tamen exultant simul du

idem finis ab uno deo p omi xpm in uno
 spiritu sancto recipit. Ad labores aut pphetas
 et moys; aduentum apti instruent; ihu
 metentes ac in horrea colligentes ac sic
 intellectum in scripture dlo; recondit et
 semp; qui debite caput disciplinam poru la
 bore; ad maiorem euidenciam trahit. no
 tantu laborantes sunt hij qui semina con
 diderunt. Et ciuitate aut illa i. **Origen**
 Postqu; dicit p discipulis q; tractata p
 reseruit scripture de hys qui ueniunt
 ad ihm et reddiderunt p testimoniu mul
 eris. **Crissostomus** Sicut aut i messid; faci
 litate fructus congregat et i momento uno
 arca uampulis replet. Ita et me fit
 Vnde dicit Et ciuitate aut illa multi cre
 diderunt in eu samaritanor; ppter d
 mulieris testimoniu phibent. quia dixit
 michi omia quecuq; pta. Considerabant ei
 q; neq; quid mulier gratane ead admirata
 est. qui eius delicta redarguat nisi magnis
 quib; eet et excellens qui ptabat ab illa.
 Sic ergo solo mulieris testimonio crede
 tes et nullu signu uidentes exierunt dep
 rantes xpm ut apud eos manet. Et ho
 e quod sequit. Cum uenissent ergo ad illud
 samaltam rogauit eu ut ibi manet
 iudei uo miracula euidentes no detenu
 erunt apud ipos sed omid egerunt ut a
 regione corp; eu abirent. Nichil em lucos
 et inuidia detrus; nichil in sui gloria diffi
 alius q; in finita corruppe affuerit bona.
 Et quidem samaritani uolebant eu p
 sed detine; spe aut hoc no sustinuit
 sed pta mansit ibi duobus diebus. Et h
 e q; subdit. Et mansit ibi duos dies.
Origenes Non incongrue aut aliquis
 illud obiacet quomodo rogatus pator au
 samaltam; manet qui iussit ciuitate
 samaltanor; non ingredi palam em qm
 et discipuli eius cu eo ingressi p. Ad
 q; dicend; q; moia genau; pgeret est
 imbuu genali dagmate et in illo ambula
 re. Ciuitatem uo samaritanor; intrare
 e. acceptare falsam doctna; recipienciu

legales . prophetica et euangelicas et apostolicas
sermones. Cum autem defuerint ipsam
doctrinam ad iherosolimam licet cum eis manere. **Crisostomus**
Et iudei quidem etiam signis visis in cor-
recti manserunt. hi autem et sine signis in-
ta circa eum fidem demonstrant. **Augustinus**
Et multo plures crediderunt propter firmam
eius. Cuius igitur gratia hoc verba non dicit
euangelista ut distas quoniam multa magnasque
transiuerunt a fine veris totum ostenderunt.
Sicut enim toti ciuitati per ea quae dicta sunt
vbi autem auditores non perscrutantur tunc eum
euangelista cogit dicit ea quae dicta sunt ne quod
ex mendacitate audiat et impuet que de
fatu predicantis ipsi autem discipuli ipsi
iam facti magis repulerunt. **Augustinus**
Et mulier dicebant quia id non propter tuum
loquendum credimus ipsi enim audimus et firmus
quia hic est verus saluator mundi. **Augustinus**
Vnde
autem qualis est in intellectu et orbe
tempore liberare venit et quia ad quos salu-
tatem veniens non debebat et iudeis suum
concludere prudentiam sed ubique firmam
sermone dicentes eum quod saluator
est mundi ostenderunt quod mundus perditus erat
et magis malis existens. Et quid tene-
runt saluare prophetas et angelos. Sed hic
est verus saluator qui salutem tribuit non
solum temporalem sed etiam. **Augustinus**
Vnde etiam plures
audientes mulier dubitauerunt dicentes. **Augustinus**
Nunc
hic est Christus. Non dixerunt hi quoniam nos
suspicimus sed quoniam firmus et non simpliciter
sed quoniam hic est verus saluator mundi. Non
quod vni ex multis christum confiteentes solum
uerba audierunt et hoc dixerunt. Quod
dicit habebant si miracula multa et magna
vidissent. **Augustinus** Ceterum si meminimus
predicatum non difficile est comitum quod ad rep-
perit. vbi firmus alias discipulas relin-
quit quasi dogmaticam ciuitatem de qua e-
gredientes salua fere credunt. Et puto sci-
diorum peritissimum iohannem cum non dixerit. No-
gabunt eum samariam intrare in samari-
tam vel ingredi ciuitatem sed etiam manere

manet namque iherosolimam deperantes et per
factum quocumque qui perant. **Augustinus** Manet
et visus cum veniunt. **Augustinus** Manet
apud eos biduo hoc est dat illis duo praep-
ta altius. **Augustinus** Neque enim capaces tunc
erant dicit eis. Neque enim erant validi mi-
raculosum quid tunc quale qui fuerant
mehana galilae. **Augustinus** Post tunc cum iheru-
solumantes hinc autem tunc nullus
fuit mulieris vbi. **Augustinus** Non enim sic per seipsum
vbi conspicit illud capere uelud
cum alius dicit sibi testimonium phibet.
Augustinus Sic igitur christum cognoscimus primo
per famam postea per personam sicut agitur ho-
die cum eis qui facti sunt et non dicit sunt
christum ipsum miratur per personam amicos
tamquam illa mulier hoc est etiam manente ad
christum veniunt credunt per istam famam. **Augustinus**
plures et firmus tunc credunt quoniam vere
ipse est saluator mundi. **Augustinus** Impossibile
namque est eandem circa metellectum fieri passio-
nem videtur et ei qui per videtur. **Augustinus**
tur magis quod per spiritum ambulare quod
per fidem. **Augustinus** Vnde hi non solum testimonio habent
sed obipam quorum ueritatem credunt. **Augustinus**
Dicit autem dicit. **Augustinus** Post biduum
quod fecit in samaria abijt magalilae ubi
natus fuit. **Augustinus** Vnde dicit. **Augustinus**
Post duos
autem dies exijt mds et abijt magalilae.
Augustinus Manet autem nos cur euange-
lista dicit quemque. **Augustinus** Ipse enim iherosolimam testi-
monium phibuit quia phibita in sua patria
honoram non habet. **Augustinus** Manet autem iudeorum at-
tenti potuisse quod phibita in patria sua non habet
honoram si contempneret per magalilaeam
et in samaria remansisset. **Augustinus** hoc ego sentio
In samaria biduum famam fecit et credide-
runt in eum samariae tot dies fecit. **Augustinus**
lula et non in eum crediderunt galilae et per
hoc dicit quod phibita in sua patria honoram
non habet. **Augustinus** Vel aliter id hoc adiectum
est quoniam non in capharnaum abijt sed mag-
lilaeam et ibi mehana ut in sua dicit. **Augustinus**
Ego
enim patriam hic cum estimo dicere caphar-
naum quoniam autem non potuit est illic honore au-

aliquam p[ro]p[ri]etatis h[ab]ere aut qu[ia] sic vo-
cabatur. Igitur quidem h[ab]ere e[st] co[m]m[un]at[us]
et Centurionem qui e[st] ap[ud] mattheu[m]. **Quo-**
dum aut[em] alius e[st] ab eo. Nam illi quide[m] p[ro]-
volentem ire ad suu[m] d[omi]nu[m] rogat[ur] remane-
re hic aut[em] et nihil tale p[ro]mittente ad d[omi]nu[m]
trahit. Et ille quide[m] ad ih[esu]m demote[m] descen-
dentem capharnaum intravit. Hic aut[em] ad
ih[esu]m methana[m] comente[m] accessit. Et illi
quidem puer ap[er]t[us] detinebat huius aut[em] fi-
lius a febre. De hoc ergo regulo subdit.
Hic t[ame]n audisset q[uo]d ih[esu]s adveniret iudea[m]
in galileam abiit ad e[um] et rogabat e[um]
ut descenderet et sanaret filiu[m] eius mori-
ebat[ur] enim mori. **Augustinus** Qui rogabat no-
ne credebat. Quid ame[m] expectas audire
C[um] m[er]ito quid de illo senserit. **Se-**
mi- dicitur ergo ih[esu]s ad e[um] Nisi sig-
na et prodigia uideritis non credet[is]. **Quo-**
quid homines in fide tepidum aut frigidum
aut o[mn]ino nullius fidei sed temptare cupiente[m]
de summate filij sui qualis esse uoluit. Quod
est quantum possit. Prodigium quide[m] ap-
pellatu[m] e[st] quasi porro dictu[m]. quod porro
dicit. Porro significat et futurum aliq[ui]d pro-
tendat. **Augustinus** de con. serm[on]u[m]. Ad e[um] aut[em]
d[omi]n[u]s supra omnia mutabilia uult mente[m] ce-
dentis. ut tollere ut nec ip[s]a miracula q[ui] p[ro]p[ri]us
diuinitus de mutabilitate carni fuit a fide
libus queri uelit. **Gregorius**. Sed mem[or]ate e[st]
quid peccat et apte cognoscitis quia i[n] fide
dubitauit. Proposuit namq[ue] ut descenderet
et sanaret filiu[m] eius. Unde sequit[ur] dicit
ad e[um] regulus. Domine descende p[ro]p[ter] quod
q[ui] moriat[ur] filius meus. Annus itaq[ue] illo
credidit. que[m] no[n] putauit posse salute[m] dare
nisi p[ro]p[ter] e[um] et corpe. **Crisostomus** Audi ead[em] q[ui]
ad h[ic] terrene[m] p[ro]p[ri]etate[m] trahit quasi no[n] pos-
set post morte[m] p[ro]p[ri]etate[m] suscitare e[um]. Si uic-
no credens uenit et rogauit nil mirabile
conueniret e[um] p[ro]p[ter] q[uo]d multo amore
non p[ro]p[ri]etate[m] modice loqui. De quib[us] q[ui]d dicit
sed de quibus no[n] q[ui]d dicit nihil uolentes
p[ro]mittit corpe[m] q[ui] ad salute[m] p[ro]tinent filio[rum].
Si t[ame]n ualde credet p[ro]p[ri]etate[m] uicem no[n] ne-
glexisset ead[em] in iudeam ire. **Gregorius**. Sed
d[omi]n[u]s qui rogat[ur] ut uideat quia no[n] desit

ubi mutatur indicat. Solo uisus salute[m] red-
didit qui uoluntate omnia credidit. Unde p[ro]-
dicit ei ih[esu]s. Vade filius tuus uiuit. Hic
supbia[m] ma[n]u[m] reuoluit. qui in hominibus no[n] nam
qua ad ymagin[em] dei facti sunt sed honores
et diuitias uenerunt. Redemptor u[er]o m[er]ito ut
ostendat q[uo]d q[ui] alia p[ro] hominibus p[ro]p[ri]a despic-
enda sunt e[st] de peccata p[ro] hominibus despic-
da non s[ed] p[ro]p[ri]a ad filiu[m] regule ire uoluit
ad seru[um] centurionis ire paratus fuit. **Cri-**
so 9. Vel aliter. Illic quidem fides q[ui] firmata
erat idcirco et p[ro]mpt[us] ire ut distans uiri
deuocioni. hic aut[em] ad h[ic] m[er]ito erat et
non d[omi]n[u]m nouerat manifeste quod absens ui-
tare poterat. Unde op[er]at quod no[n] accedit
ih[esu]s hoc addidit. Sequit[ur] e[um] Credidit
homo serm[on]i que[m] dixit ei ih[esu]s et ibat.
Non t[ame]n integre nos sane. **Virgen-**
dit aut[em] eius dignitas et officiu[m] op[er]o
q[ui] seruicere illi seruicere. Unde sequit[ur]
Iam aut[em] eo descendente serui accurrer[unt]
ei et n[un]ciarunt ei dicentes quia filius
eius uiuit. **Crisostomus** Quod quide[m] obuia-
uere non ut amittarent solu[m] sed q[ui]
estimantes dereliquo sup[er]fluo e[st] p[ro]p[ri]e
tam que[m] accede[m] credebant. Quia aut[em] certis
no[n] integre credidit nos ostendit op[er]o
q[ui] sequit[ur] Interrogabat q[ui] horam ab eis
qua melius habuerat. Uolebat e[um] scire
Vtra casu uel co[m]p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]e hor[um] factu[m] e[st]
Sequit[ur] Edixit ei quia hora septima
septima dimisit e[um] febris. Unde qualis
miraculu[m] manifestu[m] e[st] Non e[st] simpliciter
nos ut contingit ap[er]t[us] e[st] e[st] sed
repente et simul ut apparuit no[n] esse op[er]o
nature consequentia quod fiebat sed co[m]p[ro]p[ri]e
aone p[ro]p[ri]e. Unde sequit[ur]. Cognouit ergo
p[ro]p[ri]e quia hora erat in qua dixit ei ih[esu]s
filius tuus uiuit et credidit ip[s]e et dom[us]
eius tota. **Augustinus** Si ergo p[ro]p[ri]e credidit
quia miraculu[m] e[st] ei q[uo]d filius eius e[st] sanus
et compauit hora[m] n[un]cia[n]t[ur] h[ab]ere p[ro]p[ri]e
q[ui] rogabat non d[omi]n[u]m credebat. **Nota** Vn-
datur intelligi et in fide gradus e[st] sicut
Talis u[er]it[as] quib[us] e[st] miracu[m] maxime
atq[ue] p[ro]p[ri]e huius ergo fides miracu[m] h[ab]uit t[ame]n
fili[us] salute[m] peccat[ur] maxime t[ame]n credidit

sermonem dñi dicentis filius tuus uiuit
 deinde p̄fiam obtinuit. m̄icantib; suis
Aug⁹ Ad solū sermone crediderūt plures
 samaitam ad illud miraculū pla illa domus
 reddidit ubi factū ē. vnde subdit euange
 lista. Hac ueni p̄dñi signū fecit ihesus ut
 uenisset audea mgalileam. **Crisp⁹** Non
 sine causa h̄c adicit. sed ostendit qm̄ p̄dñi
 signo fctō. non dñi ad alicuiusmē samaitanorū
 nullū signū uidentū uidi p̄ueniūt. **Ougen⁹**
 Amphibologiam autē continet p̄ns dictū
 vno mō denotat q̄ ihesus uenendo audea
 mgalileam duo fecit miracula quorū p̄dñi
 est factū erga filium reguli. Alio mō. sic
 duob; existenti; signis q̄ ihesus i galile
 a operatur. p̄dñi egit uenens audea i ga
 lileam et hic sensus uerus est. mystice
 autē phor q̄ ihesus bis mgalileā accedit
 vna saluatoris aduentus in mundū ostendit
 p̄mus quide mō ut vno facto quibus
 b̄hilaret. Secūdo uō ut filius reguli ad
 mortem pene deducit. sicut .i. p̄m̄ uideat
 qui post plenitudinē genitū accedet salua
 dus in sine. g. magnus autē rex regū est
 qui constitutus ē. adeo i monte syon p̄dñi ag
 nus qui uideret diem gauisū sint. reguli
 dñi ostendit arbitriam. igit reguli esse a
 braham. egrotū uō filius eius istud ge
 nū debilitatū erga cultū dñi. Et iō
 maluit ignis speculis in m̄ca. ut p̄inde
 febrile consp̄t. apparet autē q̄ p̄cedebat;
 t̄s postquā carnis opuerit amari p̄t̄s
 fuit t̄re. Vñ legit̄ in machabae. Post
 mortem ieremie hic ē ieremias p̄pheta
 dei qui pl̄m̄ uis orat q̄ p̄t̄o abraham i
 obsecrat. adiuuari a saluatore p̄m̄ i firmū
 Et quidē p̄t̄as ubi dicitur. dec̄ana p̄dit. ubi
 dicit̄ ē filius tuus uiuit. sed illi officina
 mcapharnai agit. Nam ibi filius regli
 amari ē. quasi magis conplacitū morans
 q̄ signat genus quoddā debilitū nō t̄me
 dō fructib; p̄uatois. Illud autē m̄p̄ signa
 et p̄dñi uiderit nō creditis. dicit̄ illi
 te ferat ad mulatūmē filiois suis et ad
 ipm̄ quodamō. Sicut enī iohes expectabit
 dātū sibi signū salutis. Super quē uiderit
 p̄m̄ p̄ncip̄ descendente. i. c. Sic et
 p̄m̄orau p̄ aduentū p̄ m̄carnē et sig
 nis et prodigijs manifestandū expectabat.

habebat autē hic regulus non solū filius sed
 etiam seruos per quos significat manentes que
 dam m̄tus b̄n et m̄ fima credendū. Nec a
 casu hora septima defuit filius febris. Nam
 septenarius mō ē quicūq̄. **Alchim⁹** Sed
 quia septiforme p̄ncip̄ est om̄s r̄mp̄lo p̄
 carat. Septenarius ē m̄tā et m̄q̄tuor
 diuisus signat sc̄m̄ t̄ritate m̄q̄tuor m̄di
 ptibus m̄q̄tuor am̄i t̄p̄i; m̄q̄tuor elem̄tis
Ougen⁹ P̄nc̄ q̄ significari duo aduoc̄y
 ubi xpi aduoc̄m̄ p̄m̄o quide op̄facto vno
 p̄bens autē gaudit sp̄ualis q̄m̄uū. Sed dñs
 uero om̄s languis ac mortis reliquas
 amputat. **Theoph⁹** Regulus autē ē ois
 homo. non solū quia regi om̄i p̄p̄ p̄m̄q̄
 existit sc̄m̄ aiam. sed quia et ip̄e super
 om̄a p̄ncip̄atū simp̄st̄ eius filius. .i. m̄c̄
 febricitat voluptatibus p̄uatis et desiderijs
 Accedit autē ad ih̄sim̄ et d̄p̄rat ut de
 scendat. .i. ut cōdescensu m̄c̄ utat̄ et par
 cat p̄t̄as p̄us quā voluptatē in firmitate
 moraficat. Sed dñs dicit. Vade. i. pro
 fectū q̄m̄m̄ circa bonū ostendas et h̄c
 filius tuus uiuet. Si autē ambulare ces
 saueris mortificabit tibi intellectū circa
 bonū ap̄com̄. **Sequit̄ Capitū V.**

ost hoc erat dies
 festus iudeorū **Aug⁹**
 Post miraculū i
 galileā factū in de
 ultimā uenit. vnde
 sequit̄. Post hoc
 erat dies iudeorū
 et ascendit ihesus ierū
 sam.

Crisp⁹ a iudeis uidet̄ q̄ erat
 dies festus iudeorū pentecostes
 Ascendit autē ihesus ierūsam p̄
 i festis diebus ut ai eis dies fe
 stus facies nō uideat legi con
 traui et ob hoc mulatūmē simplice
 p̄ signa et doct̄m̄ accubat. araxome ei
 in diebus festis hij qui iuxta p̄p̄ti erat
 conuerebant. Sequit̄. Erat autē ierū
 m̄ p̄batia p̄stima q̄ cognominabat̄
 hebraice bethsaida qm̄ porticus h̄ns.
Alchim⁹ p̄baton grece uis dicit̄
 p̄batia ergo p̄stima peculiaris dicit̄